

COMBAT

setmanari

d'avanzada

Any I

Mataró, 11 d'abril de 1936

Núm. 1

Ciudadania

Un estimat company nostre, en una hora rebel, d'activitat ciutadana, va escriure uns mots una mica forts adreçats a Mataró: «Ciutat sense ciutadans».

La frase era justificada en l'abandonament en tots els ordres de la vida espiritual que, de sempre, ha viscut Mataró. Però tanmateix creiem que no era justa, en la seva duresa.

El que ha fet falla d'una manera lamentable no han estat els ciutadans: ha estat la ciutadania dels ciutadans de Mataró. No hem tingut mai la sort de veure la ciutat caminar sota el ritme d'un ideal de grandesa. Tots els esforços han mort en la indiferència més cruel dels qui no senten la responsabilitat que la convivència civil els obliga a tenir.

La Ciutat no és pas patrimoni de ningú. És de tots: dels poderosos, dels explotats, dels pobres, dels rics; la Ciutat és dels amics, dels enemics, dels que cauen, dels que lluiten, dels que vencen, perquè per sobre de tots els ideals i de totes les situacions, hi ha l'estreta solidaritat espiritual que, sense limitacions de cap ordre, per raons de convivència o de veïnatge si voleu, ens transforma en una comunitat de ciutadania.

Som solidaris, per aquesta concepció de la ciutadania, en la joia i en el dolor.

Acceptem la convivència en la coneixença, en el tracte, en l'amistat que ens ofereix tothora la Ciutat; el passeig, la tertúlia, l'espectacle; en la tragèdia, en els moments d'angoixa; però, quan cal fer d'això la concreció d'un ideal màxim, per la glòria de la ciutat, per la grandesa de l'esperit cívic, la falla és vergonyant, infinitament lamentable.

Manca de ciutadania, de solidaritat espiritual, que no pot demostrar res més que l'eixutesa d'intel·ligència, l'odi cerval a tota manifestació de civilització, de cultura, que sense cap mena de dubte és la conquesta màxima de la Humanitat.

Parlem en un pla de conjunt, sobre un ideal de Ciutat. Per nosaltres, és una mostra de ciutadania tan apreciable una institució de cultura com la construcció d'un edifici; una exposició de pintures com una representació teatral; un projecte qualsevol: és a dir, tot el que tendeixi a la convivència, àdhuc en els plans més oposats d'una lluita política o social.

I és en aquest ideal de Ciutat, que trobem en lamentable estat la ciutadania a Mataró.

Un dia és una Associació de Música que ha de plegar per manca de cabals sense que cap dels senyors que l'han fet morir sentin la vergonya de pensar que, mercès a la seva estultícia, a la gasiveria de les dues pessetes, han comès un atemptat contra l'esperit de la ciutat. La seva pudícia no arriba, és clar, a aquesta sensibilitat. Un altre dia és una iniciativa de caràcter cultural que no pot tirar endavant per manca de protecció, mentre hi ha algun senyor que despèn milers de pessetes en qualsevol platzer i o moixiganga. Un altre dia és el buit sord que es fa a la Fira de Mostres, manifestació civil de les activitats industrials. Una altra vegada és veure de la manera més indiferent com la Ciutat no té una miserable Biblioteca Pública o es perd l'ocasió de tenir-la, i quan se n'estableix una, es fa sota el signe de la improvisació i del sectarisme més estúpid; o bé saber com Canet de Mar obté una «Escola de Teixits de Punt» i a Mataró no té qui faci res ni es preocupi de res, en aquest aspecte. Un altre dia, per raons d'alta política, es sabotja una millora que s'havia aconseguit per la ciutat, perquè primer que tot s'han de salvar els principis «polítics»...

Quan les classes conservadores parlen de «justícia», automàticament nosaltres pensem en la incultura que les caracteritza. Ens han dit bàrbars a tots els que lluitem per una avançada social o política, perquè, de vegades, en l'escomesa de la lluita que provoquen, alguna cosa cedeix. I no preveuen que precisament la manca d'aquest esperit de ciutadania, és a tothora el primer pas vers la incultura i la barbàrie.

No poden fer-se pobles grans amb Ciutats que no responguin a l'esperit d'una elevada categoria de ciutadania. I qui no senti la solidaritat ambiciosa de Ciutat, pitjor per ell.

A l'hora de les grans realitzacions, hi ha una mena d'heroisme innat que salva sempre. Tal com més fort sigui l'abandonament de la ciutadania, més fort serà l'esclat de les noves

Una tribuna popular

La iconoclàstia, que molt sovint és signe d'incultura, moltes vegades vol desconèixer — i fins i tot desconeix — el valor de l'opinió pública, i en els temps que correm, sadollats de greus perills, cal infondre, i acceptar com una veritat indestructible, que una opinió pública, a bastament orientada, és l'arma més formidable per a barrar el pas als enemics de les llibertats populars, els quals són els qui, ara, sadollen l'ambient hispànic amb els perills esmentats. No tractem, però, d'enjudiciar la iconoclàstia, sinó d'enfocar un problema més seriós i de més substància.

Són tots els sectors polítics i socials d'esquerra els qui es redrecen contra les escomeses de la reacció i del feixisme, però cadascun d'aquests sectors es redreça a la seva manera, unes vegades traspuant sectarisme i d'altres interessadament, i és així que moltes vegades, masses vegades, les multituds que encarnen aquests sectors, han aparegut desorientades i discrepant davant l'enemic que els és comú. I això havia d'ésser fatal, ho serà sempre, mentre l'esperit liberal que inqüestionablement hi ha a tots els sectors, no arribi a la conclusió pràctica de què per damunt de les conveniències partidistes, hi ha el general interès de la consciència col·lectiva.

Es evident, i està fora de tota discussió, que cadascun dels sectors té interessos particulars que els són propis, i no seria de sentit comú pretendre que aquesta diversitat d'interessos fos debatuda i defensada en plena confusió. Però també és evident i no menys inqüestionable que, al costat d'aquests interessos particulars i ben propis de cada sector polític i social, hi ha altres interessos que transcendeixen per igual a l'òrbita de tots els sectors, i en defensar conjuntament aquests interessos morals, polítics o de l'ordre que siguin, no hi ha confusió de cap naturalesa, sinó senzillament un deure sagrat a complir.

Hi ha dues maneres d'omplir l'acompliment d'aquest deure sagrat de ciutadania: el que cada sector tingui la necessària comprensió i

conquestes. Perquè, malgrat tot, el món va endavant sempre.

Per això voldríem que la Ciutat nostra fos la Ciutat Ideal. I per això venim a la palestra. Orfena com poques, on aquest esperit mai s'ha vist per enlloc, en aquesta hora greu pel tombant del món, voldríem superar la misèria espiritual i la ignorància intel·lectual que dona sensació d'ésser consubstancial a Mataró. Ens interessem les lluites polítiques i socials com ens interessin totes les activitats ciutadanes; a totes i per a totes. Aquest és el nostre programa ambiciós i totalitari. L'ideal màxim nostre seria poder fer de cada combat una conversa, de cada conversa un combat.

I posar per damunt de totes les nostres lluites, l'ideal de la Ciutadania, com a expressió més fidel de totes les nostres inquietuds espirituals i especulacions intel·lectuals.

Full setmanal

Mataró, ciutat

Emprenem avui, lector, jo des d'aquest lloc de combat i tu en la teva posició fiscalitzadora, una tasca que voldria arribés a ésser un dels factors que omplís aquest buit llastimós que per vergonya de tots té en la seva mateixa entranya la ciutat de Mataró.

Quan el desvetllament espiritual de Catalunya és cosa evident, quan el xoc i contraxoc de les idees en estat continu de superació movilitzen contingents enormes de ciutadans cultes del món, quan el desig d'avenç social, d'elevació, manté viva la flama inextingible del progrés humà, Mataró, capital d'una de les regions més riques de la nostra terra, dorm el somni de l'estultícia i mira amb ulls idiotes de pop com el món camina, mentre es rabeja mandrosament en el seu llit d'ignorància secular, fet de fusta de rosaris i desferres de sagristia.

Vergonya eterna per aquestes generacions de mataronins, sortides de les aules del sectarisme religiós, que no s'han preocupat d'altra cosa que de glorificar les Santes, anar a les processons i al casino i obeir les ordres del cacic.

A ells, únicament a ells pot imputar-se l'estat d'abandonament, l'arreconament premeditat que tot el que significués desvetllament cultural tenia per endavant assegurat a la nostra ciutat.

L'hora, però, és arribada de posar una barrera al passat.

Nosaltres, modestament, amb la fermesa que dona el saber que tot ho tenim encara per a guanyar, diem: Present.

Segurs estem que la ciutat, tard o d'hora, ens ho ha d'estimar.

J. CASES I BUSQUETS

COMBAT adreça una salutació a tota la Premsa i a aquells que amb el seu encoratjament han fet possible que es disposi a realitzar l'obra que emprèn.

la generositat suficient per a saber transigir amb els altres sectors i elaborar la defensa de conjunt contra els perills que els siguin comuns, o el que els homes de tots aquests sectors, com ciutadans que són, basteixin una tribuna popular que, al marge de tota disciplina partidista o de clos, serveixi de gresol on s'hi fonguin totes les inquietuds del poble i s'hi duguin tots els problemes que ja mai no són exclusius de ningú, perquè interessin el més viu de l'ànima de tothom. És ben difícil que a tots i a cadascun dels sectors hi regnin, com planta perenne, la necessària comprensió i la generositat suficient per a estatuir una transacció espiritual de cara als problemes que els són comuns, i en tractar-se de problemes permanents, d'aquests problemes que la reacció els fa d'actualitat, infiltrant-los per les esclatxes dels més petits descuits de la ciutadania,

el més pràctic és bastir una tribuna popular des d'on, pel mitjà d'un seriós intercanvi del pensament entre els homes dels més diversos camps ideològics, es pugui formar una mentalitat i una espiritualitat col·lectives enfront de tots els problemes generals que tinguin transcendència a l'ordre de la llibertat i de la justícia.

¿Serà COMBAT aquesta tribuna popular, aquest gresol en el qual, al marge de totes les organitzacions polítiques i socials, s'hi fonguin les inquietuds de tots els homes d'avantguarda de no importa quins indrets de Catalunya i d'Espanya? En tant que tribuna profundament esquerrana, ¿tindrà COMBAT el suficient eclecticisme per a servir aquest tot popular compatible amb totes les causes justes, siguin del caire que siguin?

No dubtem mai del què diuen els homes. Jo només vull dir que si COMBAT sap mantenir els propòsits que el guien en aparèixer, mereixerà la perenne simpatia i el suport de tots els homes turmentats pels ideals de justícia. Mataró i la comarca del Maresme tenen necessitat d'un saní desvetllament espiritual, necessiten que se'ls deslliuri d'un cert esclavatge moral que comporta nafres tan infectes com són la hipocresia i la renúncia a les conquestes consubstancials a l'evolució politico-social dels pobles que treballen i que pensen en llur dignificació...

J. PEIRÓ

Número extraordinari: 30 cts.